

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Bulharsku, Rumunsku, Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Václav Štěrba

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	3
KONTROLA VÝVOZU ZBRANÍ	3
PŘÍPRAVA EVROPSKÉ RADY	4
SANKCE PROTI UZBEKISTÁNU	5
ZASEDÁNÍ RADY VE FORMÁTU MINISTRŮ OBRANY	5
SUMMIT EU-RUSKO (Helsinky 24.11. 2006)	6
SRBSKO	7
DOKUMENTY SZBP EU	8

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Bulharsku, Rumunsku, Turecku a zemím západního Balkánu)

Politikou rozšíření EU se aktuálně (k 6.12. 2006) zabývají dva Informační podklady PI.

- **PI 3.055 Evropská unie a Turecko (přístupové rozhovory)**
- **PI 3.056 Budoucnost procesu rozšíření (Diskuse na Evropské radě 14. a 15. 12. 2006)**

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

KONTROLA VÝVOZU ZBRANÍ

Popis problematiky

V červnu 1998 přijala Rada EU Kodex chování EU při vývozu zbraní (Kodex) jako dokument stanovující minimální standardy pro posuzování zbrojních vývozů členskými státy EU. Kodex také upravuje mechanismus sdílení informací (např. o zamítnutých licencích), resp. konzultací mezi členskými státy EU.

Kodex nemá žádný právní základ ve Smlouvě o EU. Jeho jednomyslné přijetí ve formě Deklarace Rady však pro členské státy konstituuje politický závazek. V říjnu 2003 byla zahájena diskuse o revizi Kodexu, zejména pak jeho přijetí formou společného postoje (čl. 15 Smlouvy o EU), který by byl pro členské státy právně závazný (nicméně stále právně nevynutitelný). Návrh společného postoje (Council Common Position defining common rules governing the control of exports of military technology and equipment) byl sice již v červnu 2005 relevantními orgány Rady (COARM, COPS) dokončen, jeho schválení však doposud chyběla politická podpora.

Jednání v institucích EU

Finské předsednictví zařadilo možné schválení společného postoje ke Kodexu na jednání Výboru stálých zástupců dne 31.10. 2006. Tuto iniciativu uvedlo do spojitosti s tím, že na půdě OSN se nyní projednává podoba budoucí mezinárodní smlouvy obchodu se zbraněmi (Arms Trade Treaty).

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Iniciativa předsednictví byla jednoznačně odmítnuta ze strany Francie a Španělska, pro které je přijetí společného postoje možné jen v případě zrušení zbrojního embarga EU vůči Číně

Další předpokládaný vývoj

Možnost přijetí posíleného Kodexu formou společného postoje se nyní zdá zablokovaná. Nicméně finské předsednictví zařadilo na program nadcházející Rady (11.-12.12. 2006) jak bod ke přijetí společného postoje, tak bod k diskusi o zbrojním embargu vůči Číně. V tuto chvíli lze těžko předvídat výstup jednání, vzhledem k tomu, že Francie, Španělsko či Itálie dlouhodobě podmiňují přijetí společného postoje zrušením embarga. Jiné členské státy, zejména pak velká Británie naopak dlouhodobě odmítají zrušení zbrojního embarga. Jak pro přijetí společného postoje, tak pro zrušení embarga je třeba dosáhnout v Radě jednomyslnosti.

PŘÍPRAVA EVROPSKÉ RADY

Popis problematiky

14. a 15. 12. 2006 v Bruselu proběhne summit Evropské rady. V souladu s jednacím řádem Rady, Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy má nejpozději čtyři týdny před summitem Evropské rady a na návrh předsednictví schválit předběžný anotovaný program Evropské rady.

Jednání v institucích EU

Na svém zasedání 13. 11. 2006 schválila Rada ministrů, na základě návrhu předsednictví (viz dok. 14782/06), předběžný anotovaný program Evropské rady. Hlavními tématy summitu by měly být:

- **Rozšíření:** závěry týkající se přistoupení Bulharska a Rumunska k 1.1. 2007. Dále se předpokládá diskuse o dalších perspektivách procesu rozšiřování EU.
- **Prostor svobody, bezpečnosti a práva:** Měly by být přijaty závěry k implementaci Haagského programu. Dále bude vedena diskuse o imigraci, zejména pokud jde o další vývoj při vytváření integrované vnější hranice EU.
- **Inovace a energetika:** V oblasti inovací bude navázáno na závěry neformálního summitu v Lahti. Co se týče energetiky, měly by být přijaty závěry k pokroku při vytváření vnější energetické politiky EU.
- **Vnější vztahy:** konkrétní témata budou doplněna s ohledem na aktuální vývoj.

Další předpokládaný vývoj

V návaznosti na projednání agendy nadcházející Evropské rady v Radě ministrů předložilo již předsednictví předběžný návrh závěrů. Tento návrh bude je nyní projednáván ve Výboru stálých zástupců a ve dnech 11. a 12. 12. 2006 se jím bude zabývat Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy. Závěry pak přijme Evropská rada na svém zasedání 14. a 15. 12. 2006.

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

SANKCE PROTI UZBEKISTÁNU

Popis problematiky

3. 10. 2005 přijala Rada rozhodnutí o omezujících opatřeních vůči Uzbekistánu v souvislosti s událostmi v Andižanu a nevlí uzbecké vlády tyto události vyšetřit, resp. pustit do oblasti mezinárodní tým vyšetřovatelů. Přijaté sankce zahrnují zbrojní embargo a dále vízové sankce vůči představitelům režimu. Možné zrušení sankcí je ze strany EU vázáno na zlepšení situace lidských práv a umožnění nezávislého vyšetření andižanských událostí.

Jednání v institucích EU

Na svém zasedání 13.11. 2006 rozhodovala Rada o prodloužení omezujících opatření. Ve svých závěrech Rada přivítala některé náznaky ohledně zájmu uzbecké vlády splnit podmínky EU, nicméně i nadále zůstává Rada vážně znepokojena celkovou situací lidských práv v Uzbekistánu. Rada nakonec schválila společný postoj, kterým se zbrojní embargo prodlužuje o dalších dvanáct měsíců a zákaz udělování víz o šest měsíců, přičemž toto opatření bude přezkoumáno po třech měsících.

Další předpokládaný vývoj

Dojde-li Rada po třech měsících k závěru, že vláda Uzbekistánu činí významné kroky ve vztahu k lidsko-právní situaci, může rozhodnout (jednomyslně) o zrušení zákazu udělování víz. Nadále zůstává pozastavena spolupráce v rámci Dohody o partnerství a spolupráci a rovněž finanční pomoc Společenství (která je přeměrována na podporu lidských práv a demokratizačního procesu).

ZASEDÁNÍ RADY VE FORMÁTU MINISTRŮ OBRANY

Popis problematiky

Každý rok v listopadu je jednání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy rozšířeno o ministry obrany členských států EU, kteří se věnují aspektům Evropské bezpečnostní a obranné politiky, provádění Evropské bezpečnostní strategie, řízení Evropské obranné agentury atd. Delegaci ministerstva obrany ČR vedl ministr obrany ČR Jiří Šedivý.

Jednání v institucích EU

Rada ve složení ministrů obrany přijala závěry v nichž zhodnotila rozvoj civilních a vojenských prostředků, přičemž od 1.1. 2007 bude plně operační systém EU „Battlegroups“ (jednotky o počtu 1500 vojáků schopné rychlého nasazení, EU bude vždy disponovat dvěma takovými jednotkami, přičemž tyto dvojice se budou po půl roce střídát. Battlegroup sestavená z českých a slovenských vojáků bude Unii k dispozici pro druhé pololetí roku 2009).

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Rada se dále zabývala prací Evropské obranné agentury (EDA). Vzala na vědomí její výroční zprávu a vydala pokyny pro práci EDA v roce 2007. Byl také schválen finanční rámec pro období 2007-2009.

Rada se dále zabývala možností využití vojenských prostředků EU v případě přírodních katastrof (dok. [9462/06](#)).

Plné znění závěrů Rady viz [ZDE](#).

Další předpokládaný vývoj

K Evropské bezpečnostní a obranné politice a provádění Evropské bezpečnostní strategie předloží předsednictví Evropské radě výroční zprávu (viz 15587/06).

SUMMIT EU-RUSKO (Helsinky 24.11. 2006)

Popis problematiky

Na základě Dohody o partnerství a spolupráci se každoročně konají dva summity EU a Rusko (na nejvyšší úrovni – Rusko zastupuje delegace vedená prezidentem, Unii předseda Evropské rady, předseda Evropské komise a Vysoký představitel pro zahraniční a bezpečnostní politiku). Na úrovni summitu bývají přijímána strategická rozhodnutí. V roce 2000 se obě strany dohodly na podobě energetického dialogu, v květnu 2003 se shodly na vzniku čtyř společných prostorů, v květnu 2005 byla dohod o čtyřech prostorech podepsána.

Průběh jednání

Na summitu by mělo být přijato rozhodnutí ohledně zahájení jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem, která by nahradila dosavadní Dohodu o partnerství a spolupráci (PCA). Dalšími tématy jednání byly implementace čtyř společných prostorů, aktuální vývoj v Rusku i Evropské unii a budoucnost tzv. Severní dimenze.

Předpokládaný hlavní bod summitu – tedy rozhodnutí o zahájení jednání o nové dohodě – se nakonec nekonal, vzhledem k tomu že EU se nepodařilo nalézt konsensus ohledně negociačního mandátu pro Evropskou komisi. Přijetí mandátu zablokovalo Polsko, které zpočátku trvalo na tom, že zahájení jednání není možné dokud Rusko neratifikuje Energetickou chartu. Později Polsko svoji argumentaci změnilo, schválení negociačního rámce nyní podmiňuje tím, že Rusko zruší své embargo na dovoz polských zemědělských produktů (zejm. masných výrobků).

Další předpokládaný vývoj

Během finského předsednictví již k průlomu v této otázce nedojde. Na německé předsednictví tak čeká úkol buď přimět Polsko ke stažení svého veta nebo přesvědčit Rusko o nutnosti splnit polské podmínky (zrušení zákazu dovozů). Od Německa lze v této otázce očekávat vysokou angažovanost, vzhledem k tomu že již dříve jako jednu ze svých hlavních předsednických priorit avizovalo vytvoření nové východní politiky EU.

SRBSKO

Popis problematiky

Poté co v říjnu 2006 schválili Srbové v referendu novou ústavu země, na 21. ledna 2007 byly vyhlášeny předčasné parlamentní volby. Jejich výsledek je nyní napjatě očekáván jak vzhledem ke vnitropolitické situaci (vysoké preference Srbské radikální strany), tak s ohledem na mezinárodní postavení Srbska (pozastavená jednání o asociační dohodě s EU, předpokládaná ztráta Kosova)

Jednání v institucích EU

Z iniciativy předsednictví a některých dalších členských států byly vypracovány programové dokumenty týkající se koordinace zahraniční politiky členských států vůči Srbsku v předvolebním období. Na svém zasedání 29. 11. 2006 tyto dokumenty projednal a schválil Coreper. Zejména se jedná o tzv. „EU Master Messages on Serbia“ jejichž cílem je stanovit společné postupy pro komunikaci se Srbskem a koordinace informační kampaně. Smyslem „Master Messages“ je, aby Srbsko v předvolebním období dostávalo ze strany členských států EU nerozporuplná a pokud možno pozitivní sdělení (budoucnost Srbska v EU, finanční pomoc od EU, rozhodnutí ohledně usnadnění vízového styku atd.). Plné znění „Master Messages“ viz dok. [15858/06](#)

Další předpokládaný vývoj

Budoucnost Srbska a dalších zemí západního Balkánu v EU by měla být explicitně zmíněna v závěrech prosincové Evropské rady. Co se týče Srbska, před EU stojí v nejbližší budoucnosti tři hlavní výzvy – volby v lednu a povolební situace, řešení statusu Kosova a nespolupráce Srbska s ICTY, která přiměla EU zastavit jednání o Stabilizační a asociační dohodě (SAD). Jednou z hlavních otázek, na kterou EU bude muset v lednu najít odpověď bude, zda i v případě, že ze srbských voleb vzejde proevropská vláda, podmiňovat další jednání o SAD vydáním Mladiče do Haagu.

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Společný postoj Rady, kterým se prodlužují některá omezující opatření proti Uzbekistánu – [14402/06](#)

Datum: 8.11. 2006

Typ dokumentu: Návrh společného postoje.

Obsah dokumentu: O dalších dvanáct měsíců se prodlužují omezující opatření přijatá vůči Uzbekistánu v listopadu 2005.

Společná akce Rady, kterou se mění a prodlužuje společná akce 2005/889/SZBP o zřízení mise Evropské unie pro pomoc na hraničním přechodu Rafáh – [13571/06](#)

Datum: 8.11. 2006

Typ dokumentu: Návrh společné akce.

Obsah dokumentu: Činnost mise EUBAM Rafáh se prodlužuje o šest měsíců do května 2007.

EU – Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost – [14381/06](#)

Datum: 24.10. 2006

Typ dokumentu: Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu

Obsah dokumentu: Sdělení hodnotí současné vztahy mezi EU a Čínou jakožto důležitými strategickými partnery.

Společný postoj Rady 2006/795/SZBP o omezujících opatřeních vůči Korejské lidové demokratické republice – [úřední věstník L322](#)

Datum: 20.11. 2006

Typ dokumentu: Společný postoj Rady podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Společným postojem 2006/795/SZBP provádí Rada EU rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1718 z 14. 10. 2006. Na KLDR jsou uvalena omezující opatření, která zahrnují zbrojní embargo, vývoz luxusního zboží do KLDR a zákaz vstupu na území EU osobám spojeným se severokorejským jaderným programem.

Společná akce Rady, kterou se mění společná akce 2004/847/SZBP o policejní misi Evropské unie v Kinshase (KDR) týkající se integrované policejní jednotky (EUPOL Kinshasa) – [15228/06](#)

Datum: 27.11. 2006

Typ dokumentu: návrh společné akce Rady.

Obsah dokumentu: Celkový mandát mise se společnou akcí prodlužuje o dalších šest měsíců (30. 6. 2007). Mise bude rovněž dočasně posílena s ohledem na volební proces v KDR.

Společná akce Rady, kterou se doplňuje a rozšiřuje společná akce 2006/304/SZBP o vytvoření plánovacího týmu EU (EUPT Kosovo) týkající se budoucí možné operace krizového managementu v oblasti vlády zákona nebo i dalších oblastech – [14875/06](#)

Datum: 28.11. 2006

Typ dokumentu: návrh společné akce Rady.

Obsah dokumentu: Mandát mise EUPT Kosovo, který byl původně stanoven do konce roku 2006, se prodlouží do 31.5. 2007 (nebude-li mise dříve nahrazena plnohodnotnou „ESDP“ misí).

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Hodnotící zpráva k provádění opatření na zvýšení efektivity, koherence a viditelnosti vnějších politik EU – [15822/06](#)

Datum: 27.11. 2006

Typ dokumentu: Zpráva

Obsah dokumentu: Zprávu vypracovalo předsednictví ve spolupráci s Vysokým představitelem na základě požadavku Evropské rady (červen 2006).

Evropská unie, Hongkong a Macao: Možnosti spolupráce na období 2007-2013 – [14826/06](#)

Datum: 6.11. 2006

Typ dokumentu: Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu

Obsah dokumentu: Ambicí Evropské komise je posílit spolupráci s Hongkongem a Macaem v těchto sedmi oblastech: obchod a cla, finance, studijní výměna, doprava, životní prostředí, zdraví a bezpečnost potravin.

Strategie pro Afriku: Regionální politické partnerství Evropské unie pro mír, bezpečnost a rozvoj v oblasti Afrického rohu – [15594/06](#)

Datum: 21.11. 2006

Typ dokumentu: Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu

Obsah dokumentu: Cílem Komise je vytvořit regionální politické partnerství s oblastí Afrického rohu. Zejména bude usilovat o snížení regionální nestability.

Zbrojní embarga EU, OBSE a OSN – [15634/06](#)

Datum: 22.11. 2006

Typ dokumentu: Pracovní dokument Rady

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje soupis všech aktuálních zbrojních embarg uvalených ze strany EU, Rady bezpečnosti OSN a OBSE.